

Nameravano linčanje v slovenski cerkvi na Calumetu, Mich.

G. IVAN MOLEK, BIVŠI UREDNIK "GLASNIKA", KMALU POSTAL ŽRTEV FARŠKEGA FANATIZMA.

V skrajnem trenutku ga je rešilo par zavednih mož in Rev. Pintar, škofov tajnik iz Marquette, Mich.

Calumet, Mich., 17. sept.

Grozna zaslepljenost in fanatizem privržencev Rev. L. Klopčiča je zadnjo nedeljo dosegla višek nesramnosti, niskotnosti in brezmejne hudobije. Ta dan je namreč L. Klopčič imel svoj shod v farni cerkvi sv. Jožefa v Calumetu, in zbobnal na ta shod blizu 200 faranov, pred katerimi je hotel oprati svojo "nedolžnost" in dokazati, da so vse trditve, objavljene v predzadnji številki "Glas Svobode", kar se tiče njegovih nečestnih nemoralnosti, vse skupaj laž. Toda blamaža, katero je Klopčič doživel s tem shodom, je tako gorostasna, da je ne opero vsi jeziki niti vse črnilo, kar ga je na svetu.

Ko je Rev. Klopčič otvoril shod in z jokavim glasom povedal nekoliko svojih vrlin, n. pr. koliko je dobrega storil za našo cerkev in zdaj pa da ga hočejo nekaki "hubobneži" spoditi iz fare itd., — začel je čitati zadnji dopis v Gl. Sv., in nato poklical svoje nasprotnike, da stopijo k njemu in mu dokažejo resnico onega dopisa.

G. Ivan Molek, kateri je s pešico svojih pristavev tudi prišel na shod, je na Klopčičev poziv pogumno takoj nastopil, toda komaj je storil korak proti farju, padlo je v trenutku 30 do 50 rok po njem; vržen je bil na tla, zopet pobran, in druhal je suvala, pehala semtertje po cerkvi ter bila s pestmi po glavi, suvala v hrbet, vlekla za lase, vmes pa grozno rjovenje kakor v kakšnem zverinjaku in slišali so se divji kci: "Linčajte ga! Pobjite ga! Obesite ga!"

Klopčič je sicer — morda samo na videz — miril druhal, toda bilo je zastoj. Molek je bil v smrtni nevarnosti, kajti krič "Linčajte ga!" — je bil vedno silnejši, in kakor izpove mnogo prič, so nekateri odpirali že žepne nože. Zahvaliti se je le mnogim zavednim možem, posebno deputy-šerifu g. Jos. Struceljnu, — ki so spravili Moleka v svojo sredo in odganjali človeške zverine, da ni tekla gorka kri, — in pa Rev. Pintarju, škofovemu tajniku iz Marquette Mich., kateri je stopil v cerkev ravno v trenutku, ko je bila največja rabuka.

Krajevnin tajnikom v balgohotno uvaževanje.

Večkrat se je že opozorilo na to, da se pri prestopih članov iz enega društva v drugo društvo naj izdaja prestopne liste le proti plačilu 25c, ki jih je plačati še tajniku starega društva, a ne pri novem društvu, kar se tako čisto dogaja. Istotako je plačati 25c za spremembo oporoke ali testamenta. Kadar se taka predelana oporoška pošlje na Jednotnega tajnika, naj se nikdar ne pozabi poleg oporoke vpsolati tudi polico, da se ista po pravih v smislu spremenjene oporoke predrugači in poravi.

Nadalje priporočam v interesu jednostavnjega in hitrejšega poslovanja, da mi blagovolijo cenjen tovariši-tajniki vse listine z enkratno pošto in pravočasno doposlati, ne pa danes eno stvar, čez en teden drugo itd. Svote za oporoke, potne in prestopne liste pa naj se upošiljajo vedno s prvim asesmentom na Jednoto; a svoto, katero potovalec plača za 3 ali 6 mesecev

Ta škofov odposlanec, kojega je poslal sam škof Fr. Eis, investigirat Klopčičeve lumparije, je padel kakor iz neba pred Klopčiča. Luka ja bil od jeze in silnega strahu zelen kakor trava, ko ga je zagledal. Z energičnim nastopom je Rev. Pintar posegel v grozen prizor in oprostil Moleka iz moralnih pestij ter v imenu škofa takoj razpustil shod. Druhal je sicer še dalje rjovel, toda v spremstvu tega duhovnika in deputy-šerifa je Molek zapustil pozorišče.

To se je zgodilo dne 16. septembra 1906 v slovenski cerkvi v Calumetu, Mich.

K temu moramo še pristaviti, da nahujskana druhal, ki je hlepela po krvi, je obstojala iz samih Klopčičevih backov in katoličanov. Kako lep sad rodi Klopčičeva verska vzgoja, je razvidno iz tega, da so ti "dobri" katoličani upili: "Po Moleku! Kdor ga udari, ima za dve leti odpustke! Tacega človeka ni greh ubiti!" itd.

Klopčiču pa za danes rečemo le toliko, da si naj dobro zapomni, kdaj je udaril pečat največje sramote na lice poštene slovenske fare v Calumetu. Vlačugar, nesramnež, nad katerim se — izvzemši njegove pijane druhal — zgraža vsak pošten človek, je glavni krivec vsega zla. Sicer so pa njegovi dnevi na Calumetu že šteti.

G. Ivanu Moleku, neustrašenu boritelju za resnico, kateri je prvi začel javnosti odkrivati najgusnejše razmere v Lukinem farju, možu, kateri je v nedeljo neustrašeno, brez orožja v rokah, nastopil med mnogobrojno gručo sovražnikov, da pove resnico Luku v obraz, kar bi ga bilo skoro stalo življenje — temu možu grogoviti: Slava! G. Molek! Resnica in pravica sta na Vaši strani in za Vami stoji pretežna vočina zavednih Calumetskih Slovencev. Vaših odkritih prijateljev, katere ste si pridobili zadnjo nedeljo s svojim odkritim in poštenim nastopom. Samo naprej! Delajte neustrašeno naprej, in mi bodemo z Vami. Zmaga je naša, in kmalu se bode zabliskalo v glavi marsikomu, ki zdaj še tava v temi.

naprej, pa društvo hrani v svoji blagajni in plačuje za njega mesečno.

Mesečna poročila, kakor novo sprejete člane itd., tudi ne smejo zakasniti, ravnotako ne nakaznice od zastopnikov za na blagajnika vpsolani denar. Pri zavlčevanju stvari nastane največji nered, ne točnost in zamuda časa; kajti na ta način bi prišle objave v glasilu vedno za en mesec prekasno, kar gotovo ni v interesu natančnega splošnega pregleda za razvoj Jednote. V ta namen bi bilo jako umestno, da svoje seje prestavijo ona društva, ki jih imajo zadnje dneve v mesecu, v prvo polovico meseca.

Svoje cenjene tovariše društvene tajnike torej prosim, da se za točno, redno in pravočasno uradovanje nekoliko bolj pobrigajo in blagovolijo uvaževati, kar sem s temi vrsticami omenil.

M. V. Konda, tajnik.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Največji ruski trinog, ki je povzročil v Rusiji toliko krvoprelitja kot nikdo drugi, mož, ki je bil najbolj sovražen, — je mrtev! Carjev zli duh, general Trepov, umrl je v soboto dne 8. septembra t. l. v svoji sobi v postelji, ne vsled kake bombe ali bodala, marveč bil je zastrupljen ter bil obsojen, da počasi umira. Premnogim napadom od strani revolucionarjev je vedno srečno ušel, a ni ušel strupu, kateri mu je bil pred nekaj dnevi med jed pomešan.

Njegov naslednik je general De Dioulin, prejšni prefekt Petrogradski.

V Varšavi so razkrili glavni stan revolucionarjev in zaplenili veliko število bomb, orožja in važnih listin.

Glasom poročil iz Petrograda nameraval se je na ministerskega predsednika Stolypina drugi napad, ki pa ni imel nikakega uspeha. Ravnotako brezuspešen je bil atentat na bivšega ministerskega predsednika Witte-ja, ki se začasno nahaja v inozemstvu.

AVSTRO-OGRSKA.

Prvotni namen, obiskati jugoslovanske pokrajine, zlasti Dalmacijo in prisostvovati bojnim vajam na morju, je cesar opustil, največ iz političnih vzrokov, ker se osebno ne mara na nobeno stran zameriti. Nadomestoval ga bo prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand; za varnost njegovega življenja je vsa policija na nogah in najobsežnejše varnostne odredbe so se ukazale.

Budapest, 17. sept. Spomenik Washingtona bil je večeraj v mestnem parku odkrit. Franc Kossuth, ogerski trgovinski minister, in grof Albert Apponyi, naučni minister, prisostvovala sta slavnosti, a ne v svoji lastnosti kot ministra, ampak kot zastopnika neodvisne stranke. Med udeleženci bilo je mnogo visokih državnih uradnikov, potem ameriški generalni konzul Chester in kakih 500 ogerskih Amerikancev.

ANGLEŽKO.

Vojni tajnik Haldame imel je nedavnotega nagovor na poveljnike prostovoljcev v Newcastle-on-Tyne, v katerem se je izrazil, da po njegovem mnenju ni več daleč čas, ko se izvrši splošno razorozenje. Anglija je pripravljena prevzeti vodstvo v tej zadevi in dati prva ostalim velevladnim dober zgled, to da dokler se iste ne odločijo in skupno ne zavamejo za to veliko idejo, tudi Angliji ne bo možno ničesar ukreniti.

FRANOSKO.

Potovanje francoskega predsednika Falliere iz Pariza v Marseilles k običajnim vsakoletnim slavnostim je dalo mnogim po senzacijah hrepenečim listom povod, da so pisarili o vsakojakih možnih atentatih na predsednika. Vsled teh nesnovanih govoric čutila je vlada svojo dolžnost, varnostne odredbe pomnžiti in odrediti, da ima vsake udeležnik priti k dva dni trajajočim slovesnostim praznih rok. Kakor pa se je pozneje izkazalo, eksistirali so ti domnevni napadi le v razgreti domišljiji nekaterih žurnalistov.

TURČIJA.

V Carigradu je javna tajnost, da ima sultan raka. Vladni krogi skušajo seveda to tajnost prikrivati na vse načine in sultanovo bolezen kot malenkostno in neopasno razglasiti. Pa se jim ne posreči. Slavni specijalist za to stroko, profesor Bergman, poklican je bil zopet v Carigrad, da vladarja še enkrat natančno preišče.

Ameriške vesti.

KUBA.

Bojne ladije Združ. držav so malo da ne ves otok obkolile, — baje da varujejo predsednika Palma. Tudi več drugih ladij je dobilo povelje, naj bodo pripravljene na odhod.

Roosevelt je dne 14. t. m. sklical seje samih visokih vladnih organov, da se posvetujejo o položaju na Kubi.

Revolucija vedno bolj napreduje; kmalu bo ves otok v oblasti upornikov; tako daleč je že prišlo, da bo moral prezident Palma pobegniti, da si reši življenje. Njegov ožji pristasi so ga že itak skoro vsi zapustili. Ustaši zatrjujejo, da se amerikanskim državljanom ni bati ničesar; vsa njih nezadovoljnost in jeza je naperjena le proti kubanski vladi in nje načelniku Palmi, katerema očitajo, da je vladal t ransko. Raditega odločno protestirajo proti vsaki oboroženi intervenciji od strani Združ. držav.

Po poznejših poročilih pa tudi Palma ni zadovoljen, da se Združene države vmešavajo v razmere na Kubi. Ustavil je začasno vse sovrážne korake proti ustašem z namenom, da zamore Zdr. drž. reči, da je njih intervencija nepotrebna. Umevno je, da je ta njegov ukrep iznenadil, in opravičeno se sedaj pričakuje, da se bodo vse preporne točke med vlado in ustaši mirnim potom poravnale. Palma je tudi že odposlal na vse strani otoka vladne odposlance, ki se naj z uporniki pogajajo.

Osem vagonov v reki.

Tovorni parnik "Eynonook" družbe "New-England Navigation Company" trčil je prejšnji teden na North Riverju pri New Yorku ob prevozno ladijo New Yorške osrednje železnice, na katero se je nahajalo 8 vagonov. Vsi ti so se prelucnili v vodo v bližini Pier. Vagoni so bili \$25,000 vredni. En človek, ki je bil na prevozni ladiji, se je še pravočasno rešil.

Kje je \$1,800,000?

Pomožna komisija v San Francisco se posvetuje, bi-li ne kazalo, poslati agenta v Washington, da se oglada v interesu mesta San Francisco za onih \$1,800,000, ki so v varstvu družbe "Rudečega križa" in namenjeni v podporo San Franciscu. Iz Washingtona se poroča, da se ravnatelj te družbe "niso še odločili", kako porabiti ta denar!

Zvezza pohabljenecv.

Zastopniki kakih 1200 pohabljenih železničarjev ustanovili bodo v nedeljo v Currys Halle, 5436 Wentworth Ave. v Chicagi organizacijo teh pohabljenecv. Združili se bodo skoro sami taki, ki imajo le eno roko ali eno nogo. Ponesrečili so v službi in železniške uprave jih od tedaj uporabljajo kot delavce na progi, kot čuvaje na prehodih in signalih. Pri dolgem delavnem času dobivajo mesečne plače \$40 do \$50. Zvezza se hoče potegovati za zboljšanje gmotnega položaja.

Smrt.

V Johnstown, Pa., je umrl dne 11. t. m. Anton Tomc, ud društva "Adrija" št. 3, drugi dan pa v Yale, Kans., Andrej Laznik, ud društva "Bratstvo Naprej" št. 9. Obe društvi pripadata S. N. P. Jednoti.

Bodi jima zemljica lahka!

Poročil se je

g. Viktor Volk v So. Chicagi dne 16. sept. t. l. z gospodično Antonijo Benčič. Zenin je doma iz Metlike, nevesta pa iz Črnomlja. Novoporočencema želi "Glas Svobode" obilo sreče. Na mnoga letá!

Lokalne novice.

Zveza mesarjev in drugih trgovcev z jestvinami naročila je štirim svojim članom, uplivati na vse kandidate v zakonodajstvo in še službujoče državne postavodajalce, da se zavežejo preldicati sedajno krivično postavo glede snažnosti jestvin, izdajo pa drugo odločbo. Ta nastop je posledica številnih aretacij, ki so se zvršile v zadnjem času na groceristih radi prodaje pokvarjenih in zdravju škodljivih jestvin. Sedajni zakon ne kaznuje pravega krivca, tovarnarja, ki jestvine pokvari, marveč trgovca, ki kupi blago v dobri veri, da je snažno in nepokvarjeno.

Zgoraj omenjena zveza ima čisto prav, da se poteguje za odpravo pomankljivih in krivičnih postav. Ali trgovci sami tudi niso tako nedolžni, kakor se delajo, in brezdomno tudi nje zadene nekoliko krivde pri teh lumparijah.

Poštni pomožni uradnik Emery A. Wilson, 359 Grand Ave. v Chicagi, bil je aretiran, ker je odpiral pisma in denar ven jemal. On priznava, da je že 6 mesecev na ta način kradel. Wilson je star 19 let. Ker je bil na sumu, da nepošteno manipulira, nastavili so mu z za znamenanim denarjem past in tako se je ujel. Po njegovih izjavi znaša njegov letni zaslužek samo \$600. Ta plača pa ne zadostuje za preživljenje, zlasti ker mora večji del tega denarja izročiti svojemu očetu; vsledtega da je bil primoran k tatvini.

Dejstvo, da se proti Teodorju Stenslandu t. j. proti sinu predsednika propale banke, ni dvignila nobena obtožba, povzročilo je pritožbe ostalih ravnateljev in tudi vlagateljev. Ogorčenost in razdraženost je velika, in ker se Teodor Stensland boji kakega morebitnega napada, ne prikaže se nikdar na ulici brez spremstva. — Njegov oče Paul O. Stensland je že na potu v Ameriko na ladiji "Prinz Adalbert", ki je odplula dne 12. t. m. iz Tangerja in dospe v New York okrog 22. sept. Ladija je last družbe Hamburg-Amerika proge.

Višji nadzornik za živila, Murray, zasledil je zopet tri "tovarne", kjer se stara gnila in smrdljiva jajca spreminjajo v "sveža". Okrog enega milijona pokvarjenih jajc čaka na tak "preporod"! On smatra ta "sveža" jajca za mnogo bolj škodljiva nego pokvarjeno meso v konzervah. V beljakovini, ki jo v teli tovarnal iz gnilih jajc proizvajajo in oddajajo pekarnijam za razno pecivo, koje mi s tako slastjo zavivamo, — dognala je kemična preiskava v mestnem laboratoriju v Chicagi množino zdravju škodljivih strupenih bacilov, imenovanih "Bacillus Coli", ki lahko povzročijo kolero, škardlatinko, vročinsko in druge take bolezni.

Uradniki nadzorovalnega urada za živila so pridno na delu — in tako je tudi prav. Mi jim iskreno želimo mnogo uspeha in pričakujemo od njih resnične odpomči.

Naznanilo.

V soboto dne 6. oktobra in torek 16. oktobra od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer sta dva dneva za registriranje. Ako nisi registriran, ne moreš voliti; razunttega moraš tudi najmanj 30 dni živeti v občini (precinct).

Socijalisti v Chicagi, pazite in ne pozabite se registrirati, ker bi sicer ne bili opravičeni voliti.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Četrtil del.

III.

Premirje, sklenjeno med Napoleonom, Rusijo in Prusko še ni bilo poteklo in že je cesar Franc dne 12. avgusta 1813 napovedal Franciji vojno. Tist se je postavil na čelo koalicije, ki je bila naperjena proti njegovemu zetu, in tej koaliciji se je pridružil Bernadotte, ki je bil sramotno odpadel od svojega zaščitnika Napoleona.

Ilirija se je vedno bala, da pride do te vojne, a sedaj, ko je bila vojna napovedana, je ta vest vendar vse presenetila, kakor bi bila strela udarila z jasnega. In zavrela je kri in vzkipele so strasti in začel se je vihar, mogočen, strašen in usodopoln.

V Iliriji ni bilo skoro nič vojaštva, med tem ko je bila Avstrija že davno prej pripravila vse, da koj po napovedi vojne vdre v Ilirijo. Sedem dni po napovedi je bila avstrijska armada že pred Beljako in je s svojo desetkratno premočjo vkljub hrabremu odporu zavzela to mesto in prodrla na Gorenjsko. Obenem je od hrvatske strani prišla čez meje druga avstrijska armada pod poveljstvom generala Milutinoviča in dne 22. avgusta zasedla Novo mesto.

In zdaj so se dvignili kmetje. Ne vsi! Boljši, pametnejši kmetje so stali na strani Francozov, kakor tudi meščani, a dvignili so se tisti elementi, ki so bili slepo orodje v rokah skoro vseskozi nemškutarske in reakcionarne duhovščine. Z vseh prižnic, koder je bilo količkej varno, je duhovščina ščuvala ljudstvo na boj za sveto vero in proti framazonskim Francozom. Vzbujača je v ljudstvu najnižje instinkte, živalske nagone in z blazno besnostjo je ljudstvo zgrabilo za orožje. Ne samo na Kranjskem, nego tudi na Hrvaškem in v Dalmaciji. V Karlovcu so kmetje napadli intendanta Contadesa, ga strašno pretepli in ga zvezanega izročili avstrijskemu generalu Kneževiću. Okrog Reke so vstali ropajoč in požigajoč prodirali proti mestu. Na Kranjskem pa ni bil noben Francoz zunaj mesta varen svojega življenja. V krškem, kostanjeviškem in novomeškem okraju so v nekaterih dneh izginili francoski orožniki in financarji in izginilo je tudi nekaj uradnikov — rešilo se jih je le malo.

Plamen revolucije, ki so jo zaneli duhovniki na povelje z Dunaja, se je širil tudi proti Ljubljani, posebno ko so Avstriji po ljutih bojih, po štirikrat hrabro odbitem naskoku zavzeli Kranj.

Generalni intendant Fouché je vsled razburjenja skoro iz sebe dirjal po svoji sobi v škofiji in kakor obseden kričal na Robelota, Toussainta in Beaumesa.

— Neumci ste, največji neumci, kar jih je na svetu. Nekaj dni sem tukaj in že imam dokaze, da je škof Ricci bil glavni avstrijski agent. Tu poglejte te knjige. Čitajte samo tiste besede, ki so podčrtane — kar po vrsti — in ves načrt Vam bo jasen. In Vi neumneži ste preiskovali farovže in niste prišli na to!

Uradniki so stopili k mizi in listali v knjigah in na svoje presečenje videli, da je Fouché govoril resnico.

— Odredil sem, da se še danes razglasi vojno stanje v Iliriji, je nadaljeval Fouché. Kogar se založi z orožjem v roki, se nemudoma ustrelji, brez preiskave in brez sodbe. Najbolje, če se ustrelji v Ljubljani kot eksemplj; dokler je Ljubljana naša, dotlej je še mogoča rešitev. Ali ste razumeli? Brez pardona, Vam povem še enkrat.

Uradniki so se odstranili, a Fouché je ostal le malo časa sam. Kmalu je prišel general Fresia.

— Še ni obupati, je rekel general. 1200 mož se je prostovoljno oglasilo za vojno. Izvežbani niso ali navdušeni so. General Belotti

odrine jutri z njimi na Gorenjsko. Čez Predel došla vojska je pregnala Avstrijce iz Beljaka, a držati se tam ne bo mogla, ker je premajhna.

— Kako je mišljenje v Ljubljani? je vprašal Fouché.

— Meščanstvo je za nas. Le nekaj ljudi, ki so v duhovniških rokah, simpatizuje z Avstriji. Nemci niso zanesljivi, a ti Nemci so skoro sami krščeni Židje, strahopetni in zavratni, in se bodo oklepali tistega, ki bo gospodar v mestu.

— Branite mesto, dokler morete. Jaz grem v Trst. Notranjska je naša, in kaže se, da ostane zvesta — tudi Primorska je zvesta. Od tam Vam pošljem pomoč.

Policija je tisti dan poskusila aretovati škofa Riccija, ali ni ga dobila. Dasi je bil Ricci pod policijskim nadzorstvom, se mu je vendar posrečilo pobegniti. Tudi razni drugi višji in nižji duhovniki so bili skrivaj zapustili Ljubljano. Seveda je policija zopet izvršila celo vrsto hišnih preiskav, ki pa so bile zopet brezvspešne.

Dne 26. avgusta je Fouché zapustil Ljubljano in se je odpeljal proti Trstu. Bil je za svojo osebo strahopetnik, ali organizatoričen talent prve vrste. Na potu jje povsod vnel ljudi na boj zoper Avstrijo. In povsod se je nepričakovano mnogo ljudi oglasilo za vojaško službo, največ med Postojno in Razdrtim, kjer se je Fouché ustavil pri hiši, ki se še danes imenuje "pri Marmontu", ker je maršal Marmont nekoč tam prenočil.

Tudi Konrad se je oglašil za vojno in general Fresia ga je sprejel v zlic pohabljeni desni roki in ga dodelil oddelku, ki je imel braniti ljubljanski Grad.

— Prišel je vihar, moja Mara, je rekel Konrad, ko se je prvič odpravil na službo. Zdalj kličeta narod in domovina in jaz moram iti.

In Mara je bila močna in neustrašna in ni mu branila z nobeno besedo, čeprav sta ji bolelost in strah trgali srce, kajti čutila je resnost časa in uvidevala, da je Konrad storil samo svojo dolžnost.

IV.

Napoleon in združeni njegovi sovražniki so bili postavili v boj skoro milijon mož in na nemških tleh se je začel oni ljuti boj, ki se je končal s porazom francoskega cesarja. V celi Italiji in v Iliriji je bilo samo 45.000 mož, medtem ko so Avstriji imeli za boj na jugu 50.000 mož na razpolaganje.

Po zavzetju Kranja in Novega mesta je italijanski podkralj Evgen z jako malo armado hitel Iliriji na pomoč. Avstriji niso vedeli, koliko vojaštva ima na razpolaganje in zato so 3. septembra zapustili Kranj, čigar zavojevanje jih je veljalo toliko krvi, in se umaknili proti Beljaku. A koj potem, ko je podkralj Evgen prišel 11. septembra v Ljubljano, so se zopet začeli približevati Ljubljani, posebno od dolenske strani, ker so bili izvedeli, da se Evgenovega vojaštva ni bati. General Milutinović je prodrl do Šmarja. Kmetje iz višnjegorske in zatiške okolice so se mu pridružili in mali ilirski oddelki, ki se jim je zoperstavil, je bil 15. septembra popolnoma poražen. Pot z dolenske strani v Ljubljano je bila zdaj Avstrijcem odprta.

Proti popoldnevu so preostali deli poraženega ilirskega bataljona pribežali v Ljubljano, kjer je vladala nepopisna razburjenost. Razvedelo se je bilo že prej, da so Avstriji pri Šmarju zmagali, obenem pa so prihitali ljudje od Device Marije v Polju sporočit, da je tam in pri Fužinah na obeh straneh Ljubljaničje ljut boj med Ilirci in med Avstriji. Vse mesto je bilo pokonci in vse ulice so bile polne zbeganih ljudi.

Ko se je zmrščilo, so pripeljali vojak sedem kmetških mož v Ljubljano. Zasačili so jih oborožene s puškami za nekimi gričem blizu Medvod, odkoder so streljali na ilirsko vojaštvo. Že poprej je bilo to sporočeno generalu Belottiju in ta je ukazal, da publicira bobnar po mestu, da se na teh ustaših takoj izvrši smrtna sodba. Vsled tega je vse drvelo na Dunajsko cesto in proti Sv. Krištofu. Tudi Nodier je

z nekaterimi znanci šel tja. Gredeč mimo sedanje Medjatove hiše je zagledal neko staro, slabo oblečeno žensko, ki je previdno oziraj se na vse strani plazila se v ondotno gostilno. To oziranje in pogledovanje stare ženske se je Nodierju zdelo sumljivo in obstal je pri gostilni toliko rajše, ker so v tem trenutku počile puške pri Sv. Krištofu.

— Justifikacija je končana, je rekel Nodier svojim spremljevalcem, mrličev pa ne maram gledati.

(Dalje prihod.)

"Solidarnost."

Iz stare domovine.

Ako se hoče človek podučiti o tem, kaj je pričakovati od razvoj človeštva v bodočnosti in kam ti vodijo, pogledati je na Francosko, tam je vsak napredek pred vsem vidljiv. Francoska zemlja je rodovitna, bogata. Ista leži v najsmrenejšem obnehu, po njej teko velike reke in morje se dotika na dolgi obali te zemlje. In morje ne rodi le dosti več ljudi, kakor kopno, morje ustvarja tudi energične ljudi, ki svet prenovljajo. Francoski ljud je tudi srečno v krvi križan; v vsem, kar je duševnega dela, kaže ta narod dobre glave. Francoski narod je menda najboljši gospodar na svetu. Bogastvo Francozov je največje, ako se jemlje število ljudi, ki dobro izhaja.

Na taki podlagi, kakor je francoska zemlja in človek take glave, lahko potem prevzemajo vodstvo v razvojih človeštva; v takem narodu se javijo razvoji prej, kakor drugod.

V pretekli polovici 19. stoletja in v zdajšnjem naglašamo socializem kot ono smer razvoj gospo-

darstva ter družega, ki prihaja na dan in stremi do vresničenja. 18. in 19. stoletje je razvilo posebno individualizem. Po njem vlada vse življenje, boj za "biti" ali "ne biti". Veda je učila, da se razvija življenje v boju za biti ali ne biti, da močnejši v boju življenja zmaga ter nad slabšimi zavladajo, iste upreza v svoj voz. Učilo se je, da kakor mej živali, vlada tudi mej ljudmi isti neizprosni boj za boljše, pašo. V konkurenčnem boju ni prostora za obzirnosti proti soborilcem. Učenjaki naravoslovja, zgodovinarji trdijo, da se, kar je v naravi in v človeštvu naravni zakon, ne more odpraviti in nadomestiti z nasprotnim; individualizem ne z neko ljubeznijo, obzirnostjo do vseh ljudi. In zaradi tega privrženci tega mnenja socializmu, ki uči nasprotno smer v razvojih, ne priznavajo veljave. Ti tudi učijo, da se državi ni treba umeševati v boje ljudi, ker konkurenca vse najbolj ureja; država ima skrbeti le za to, da se odpletava ta boj za "biti" ali "ne biti" v mejah državnih zakonov, da je nekak red. Ti učenjaki učijo, da je država le družitev posameznih osamljenih ljudi.

Proti temu naziranju se oglašajo učenjaki, ki kakor knez Peter Kropotkin, dokazujejo iz naravoslovja in zgodovine človeške družbe, da je sicer boj za "biti" ali "ne biti" jeden princip razvoj, ali ne jedini in tak, ki bi druge prevladal. Kropotkin dokazuje po življenju živali in ljudi, da je vzajemna pomoč tudi činitelj in morda upljudnejši, nego princip boja za boljše pašo. V tem listu se je že pisalo o tem Kropotkinovem razlaganju; ta list prinesel je tudi prestavo par odstavkov Kropotkinove prelepe knjige: "Blagostanje vsem." Ta

Kropotkin spisal je tudi prelepo knjigo o veljavi tega zakona v naravi in v človeških razvojih: "Vzajemna pomoč činitelj razvoj, človeštva." Ne vemo, ako je Léon Bourgeois, zdajšnji minister zunanjih zadev na Francoskem, posnel to idejo vzajemnosti iz Kropotkina, ali jo je sam zasledil, ali v knjigi "Solidarnost" to vzajemnost razpravlja kot veljavno v prošlih in zdajšnjih razvojih človeštva. Z oziranjem na zdajšnje razvoje na Francoskem in razlagaje iste je to knjigo pisal.

Po izjavah tega Francoza sodeč je na Francoskem socializem že visoko razvit bodi v gospodarstvu, bodi v duševnem življenju. V razmišljevanju Francozov zadobil je socializem že prevago nad individualističnim naziranjem. Ta minister piše, kakor Kropotkin, da je socializem dejstvo, ki se ne da utajiti. Naravoslovci in zgodovinarji — sociologi, ki se pečajo s postankom živalij, človeških družb, najdejo povsod, kar diha življenje, organizacijo. Vsako človeško truplo je organizem, t. j. v posamezne dele razdeljena jednota, tako da obstaja celota le vsled njenih delov in vsak del vsled celote in da je vsak del ob enem sredstvo in smoter. Tak organizem je država in vsaka človeška družba. Posamezni ljudje so tesno med sabo zvezani; človek ne more brez pomoči sočloveka delati, živeti; jeden je družemu pogoj. Ljudje obstojijo le po celoti in celota le po posameznikih. Ljudje so vezani med sabo po krvi, to je po podedovanih lastnostih, po razvoju skozi vse čase; prošlost je podlaga sedanjosti; zdajšnji rod je zvezan še s prošlimi; posameznik je pa tudi zvezan s svojo famillijo, z občino, državo.

(Nadalje sledi.)

...Vnetje mišic...

Premenjava vremena in prehlajenje kože povzroči včasih večje manjše bolečine. Boljšega zdravila zoper to pa ni, da bi tako hitro zdravilo vsako vnetje kakor je

SEVEROVO OLJE
SV. GOTHARDA

ker je res najboljši lek zoper vse revmatične in nevralgične neredne, opekline, odrgnine, izvinjenje, pik mrčesov i. t. d.
Cena 50 centu.

Vnetje obisti.

Malo je bolečin, da bi bile tako nevarne in neznosne kot je vnetje obisti. Odstranite trpljenje in druge take bolezniz rabljenjem Severovega Zdravila obisti in jeter.
Cena 75c in \$1.25

Vnetje pljuč.

Prehlajenje večkrat povzroči, da se pljuča vnamejo. To je pa prav hudo nevarna bolezen. Vsak, ko vidi čutj, da njegova pljuča niso v redu naj začne rabiti Severov Balzam za pljuča.
Cena 25c in 50c.

V vseh prodajalnah. -:- Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Kapitalistična dobrotelost.

Da kapitalizem ne more nikdar zatajiti svoje narave, pokazalo se je že v neštetihih slučajih. Pohlepnost po milijonih in njegova stara navada, izkoriščevati na najostudnejši način pri vsaki najmanjši priložnosti, — prešla sta mu tako v meso in kri, da ga ne gane niti najhujše človeško gorje; vedno ostane mož brezčuten, brezobziren, brezvesten, nesramen, — in kar je še takih lepih lastnosti. Usmiljenje je njemu popolnoma tuj, neznan čut. A največja lopovščina, ki si jo sploh moremo predstavljati, je ta, da se hoče koristiti tudi z bedo drugih, — da slepari pri dobrotelnih napravah.

Današnji gospodarski sistem je tak, da je v premenljivih slučajih dobrotelost neobhodno potrebna; kadar pa bo človeška družba prenovljena v smislu socialističnih stremeljenj, tedaj odpade kot nepotrebna tudi dobrotelost v navadnem pomenu, namreč deliti "miloščino" revnim. Tega v socialistični družbi ne bo, ker revežev, ne bo več.

Dobrotelost je torej v današnjih razmerah na mestu, in je vse hvale vredna, ako izvira iz plemenitosti srca.

Zalibog pa današnja "dobrotelost" največkrat ne zasluži tega imena. Uganja se z isto največji humbug, in je le nekak sport ali zabava bogatinov, ki ninajo drugega posla, nego na različnih veselich, prirejenih za "dobrotelne" namene, cele noči popivati, plesati in dobro jesti, — seveda vse v korist revežev! Znano pa je, da take "dobrotelne" prireditve resnično potrebnim jako malo ali pa popolnoma nič ne koristijo. Vse se nekam porazgubi.

Toliko smo hoteli povedati o današnji "oficijelni" dobrotelosti v obče, da se spozna, koliko je vredna.

Tudi naši milijonarji hočejo biti "dobrotelni", ker je to v modi! A kar dajo z eno roko, z drugo roko nazaj pograbijo, in še več, če možno.

To se je v svetli luči pokazalo pri grozni katastrofi v San Francisco, ko je strašen potres in velik požar to mesto skoro popolnoma uničil, med prebivalstvom pa največjo revščino povzročil. Pri različnih dobrotelnih odborih, stoječih pod pokroviteljstvom kapitalistov, razkrije so se sleparije, ki smrdijo do neba. Korupcija in okoriščevanje na vseh koncih in krajih.

Za zopetno zgradbo delavskih stanovanj se do danes ni še nič storilo. Varovale so se v prvi vrsti trgovske koristi, in slučajni niso redki, da so se žene bogatih in "boljših" krogov pripeljale v svojih kočijah ured pisarne pomožnih odborov, založile se tam z obleko in jedjo v obilnej meri in se zopet povrnilo domov, — mejtem ko so se morali največji reveži, ki so v resnici vse izgubili, postaviti v dolgih vrstah ter čakati ure in ure, predno so dobili par krompirjev, košček kruha in kako drugo malenkost. — Za organizirano, oficijelno "dobrotelost" bila je tudi ta strahovita katastrofa le dobrodošlo sredstvo, delati reklamo za imena javnih "dobrotelov". Ta gospoda tudi pri potresu v San Francisco, kakor pri vseh drugih podobnih slučajih, ni pozabila na-se.

Vsa oficijelna dobrotelost ni drugega koristila, nego da je zabra-nila jedino to, da resnično podpore potrebni niso v pravem pomenu besede gladu poginili; mnogi pa, ki so si par dolarjev rešili, obrnili so nesrečnemu mestu in sleparski dobrotelnosti hrbet ter odšli drugam.

In sedaj hočejo vkljub vsej dobrotelnosti glad trpeče ljudstvo še siliti, da odsluži "podpora", ki jo dobiva, — v interesu trgovstva v San Francisco in njega koristij! In pomislite! samo 1000 teh nevalež-nežev se je baje radovoljno odzvalo temu "blagemu" predlogu! Pa 1000 tako cenih delavcev še dolgo ni zadosti, da se trgovstvo mesta zopet povzdigne na prejšno stopnjo. Zato hočejo te reveže k temu prisiliti: "Kdor ne dela, ne dobi podpore"

— glasi se parola.

In mejtem ko hočejo bedo in nesrečo revežev na ta način izkoristiti, slavi sleparska "dobrotelost" prave orgije. Naj navedemo le en slučaj iz zadnjih dnij: V času ko so gladni reveži protestirali, vršil se je v hotelu St. Francis slavnostni banket na čast dru Edvardu T. Devine, zastopniku dobrotelne družbe "Rudečega križa". Reveži, ki še danes morajo v vetru in dežju zunaj na prostem pod šotori prebivati, gladujejo in slabo ollečeni prosijo pomoči, — med tem časom pa sedijo oficijelni "dobrotelniki" v hotelu v najkrajših oblačilih za bogato obloženimi mizami in drug drugemu slavo pijejo in se hvalijo, kako se za reveže "žrtvujejo"!

Spričo bednih razmer, ki vladajo v San Francisco, mora se tak uradni banket z vso pravico imenovati brutalen in brezobziren in kot nekako zasmehovanje revščine. Pač prijeten čut za one, ki so lačni in brez strehe, vedeti, kako njihovim "dobrotelnikom" izborna kosilo dobro tekne! In ti "dobrotelniki" lahko so božje darove nemoteno zavzivali, saj je zunaj pred hotelom stražil cel kordon policistov in med gladnimi red vzdrževal! Gospodje "dobrotelniki" lahko so v miru zavzivali najokusnejše jedi in pill šampanjca, saj je policija skrbela, da jih "navadni" ljudje pri njih zaskaznem delu niso motili!

Zločinski kapitalizem prostituira vse, celo bratoljubna dela, in napravi kakor iz vsega, česar se njegovi krepplji dotaknejo, tudi iz dobrotelnosti pregreho.

Kako dolgo bo delavstvo in vse kar misli pošteno in pravično, še čakalo, da napravi konec tej hinavski, sleparski dobrotelnosti, na njeno mesto pa nastavi pojme pravičnosti in dolžnosti?

Ruska duhovščina.

Najzvestejši služabniki ruskega mračnijaškega samodrštva je kakor znano duhovščina. Reakcionarne težnje so pri njej raditega tako očitne, ker se še ni naučila, prikrivati jih pod plaščem "kulture" in "socialne pomoči", kakor zna izvrstno naša duhovščina. Toda veliko revolucionarno gibanje, katero je završelo po celi državi, napravilo je globoko razpoklino v zidu ruskega klerikalizma. Na eni strani pokazalo je ono revolucionarno gibanje širokim ljudskim masam nazadnjaška stremeljenja in popolno popačenost duhovščine, na drugi strani pa je vse boljše elemente v duhovščini pridobilo za svobodo in napredek.

Vernost ruskega kmeta je skoraj v pregovoru. Sedaj pa je začela ta vernost, kakor marsikaj drugega, majati se in pokati, in ruski kmet ne veruje več slepo in brezpogojno v svojega duhovnika. V krajih, kjer je revolucionarno gibanje bolj razvito, kakor na pr. v pokrajinah ob Vzhodnem morju, udomačila se je tudi med kmetiskim prebivalstvom popolna nevernost, ki bo ustvarila v zvezi z radikalnimi socialnimi težnjami temelj novemu svetovnemu naziranju. V notrajnih delih države pa ta preobrat ni še tako daleč dospel, giblje pa se v isti smeri. Globoka nezadovoljnost z duhovščino nastala je tukaj le vsled njene lakomnosti in hujskanja, in večkrat so se vsled tega pripetili že ostri spopadi. Tako se na pr. poroča iz vasi Omeljina (gubernija Jekaterinoslav) sledeče: Na dan 1. julija določeno je bilo ljudsko zborovanje. O tem so zvedela oblastva, ki so odposlala na lice mesta policijskega komisarja z 11 redarji na konjih. Razjarjeni kmetje so jih obkročili in razorožili ter zahtevali od komisarja, da jim pove, kedo je obvestil oblast o ljudskem zborovanju. Kot ovaditelja je označil komisar vaškega župnika, po katerem se je takoj odposlalo. Ta pride s križem v roki in zaklinja kmete, da je nedolžen. Neki kmet pa pripomni: "Na križ verujemo pač; toda onim, ki križ držijo, že davno več ne verujemo." Kmetje so potem zahtevali od duhovnika,

da jim slovesno obljubi, vzdržati se vbodoče vsakega hujskanja in ova-duštva, s policijo nič več opraviti imeti etc., — ter vrhutega sklenili, da mu za kazen za vse njegove dosedajne pregrehe odvzamejo cerkveno zemljo (65 desjatin)."

Podobni dogodki pripetili so se na več krajih, in brezdvomno je, da bo revolucionarna metla očistila deželo tudi nazadnjaške duhovščine ter za vselej onemogočila poiskuse, Kristovo vero spraviti v soglasje s krvavimi roparskimi dejavnjimi vlade. Z rastočo revolucijo dobilo se bo med nižjo duhovščino tu pa tam tudi take, ki se bodo ramo ob rami s kmetom bojevali proti vladajočemu razredu, kakor je storila za časa velike francoske revolucije tudi francoska duhovščina iz dežele. Da se to lahko pričakuje, dokazuje Gapon, Merecky, Afanasij i. dr.; o tem spričuje tudi pismo duhovnika Vedensky iz Vladivostoka, ki je po dvajsetletni vojaški službi svoje mesto zapustil. On se je živo udeleževal revolucionarnega gibanja v mandžurski armadi, videl grozdejsstva generalov Renenkampfa in Sakomeljskega, in ni mogel nadalje nositi duhovniške obleke. Svoje pismo zaključuje s sledečimi besedami: "Zdravstvujte, Vi višji duhovniki, pismouki in farizeji! Odvzeli mi bode te seveda vse moje časti. Toda povem Vam: Vaše sodbe ne pripoznam; kajti vidim, da se Vi ne menite za vero Kristovo, ki je prinesla na svet enakost, ljubezen in bratoljubje. Ako so govorili že v predkristjanski dobi Plato, Sophokles, Seneka in drugi, da zmaga dobro nad hudobnim, — kakšni Kristovi nasledniki pa ste potem, ako branite in zagovarjate nezakonitost naših nesramnih, prokletih vladarjev, katere so vpricho celega sveta zastopniki ljudstva zavrgli? Vi ne služite Bogu in ljudstvu, temveč tlačiteljem svojih podjarmljenih občin. In Vi ne služite resnici in pravici, marveč denarju in svoji karijeri. Torej, služite jim, ako hočete brez občine ostati. Da pride tako daleč, o tem ne voremo dvomiti. Že zdaj prepovedujejo kmetje marsikje duhovnikom pridigovati, ako isti skušajo braniti nasilna dejanja vlade. — Ponavljam: Vaše sodbe ne pripoznam, kajti Vi niste pravi služabniki Kristovi."

Politična dekadencia.

Srečna domovina! — Pri bokalih vina so možje sedeli v pozno noč in pili, ječi in kadili ter za dom trpeli! Prišla je danica, dne napovednica; domoljubi vrli, kot bi vsi pomrli, pod klopmo ležali so in sladko spali. Tako je minila njih spomladna setev, a jesen rodila je — sentnjivo žetev! ("Gorenjec.")

Ne trpite na revmatizmu!

Drgnite boleča, otekla mesta z

DR. RICHTER-JEVIM

ANCHOR PAIN EXPELLEREM

in iznenadeni bodete nad prijetnim olajšanjem, kterega Vam podeli (3) Spričevalo nekega duhovnika Rev. H. W. Freytag nam piše iz Hamel, Ill.: "Že 20 let vporabljam v inozemstvu in v tej deželi z izvrstnim vspehom v slučajih revmatizma, protina, prehlajenja, bolečin v hrbtu in podobnih bolih Vaš sijajni Anchor Pain Expeller bodem vedno rabil. 25c in 50c. Pri vseh lekarnarjih

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl st., New York.

Išče se.

Karol Podboj, ki je pred leti bival v Pueblo, od tukaj pa se preselil v Aguilar, Col. Za njegov naslov bi rad zvedel Frank Hrvatini, Box 36, Crested Butte, Colo.

Največja slovanska tvrdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Se priporoča vsem slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakterih potrebščin. Izdelek je najfinji in najskusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Pišite v svojem jeziku po vzorce ali vzorčno knjižico.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Slovencem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljšo zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

C. gostom so vedno na razpolago najboljša pijača, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došii! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČESKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu posebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zatoptvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, stejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in todo-kazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si oglejte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slavnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in oglejte si naše vzorce za možke obleke.

J. J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
598-600 BLUE ISLAND AVE.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
s velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:
za celo leto kron 10
za pol leta kron 5

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljave je
"Glas Svobode"
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.**Dopisi.**

Proč od San Francisco.

Cenjeni gospod urednik:

Upam, da mi odmerite nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu, kamor blagovolite uvrstiti teh par vrstic, katere naj služijo ostalim po denarju in boljsem zaslužku hrepencec delavcem.

Izza časa mojega bivanja v Reno, Nev., čital sem v tamošnjem "Evening Gazette", da v Californiji potrebujejo 4.000 delavcev za delo na polju ali pri zidanju mesta San Francisco in, da se plačuje visoko dnevno.

Kakor veliko družih, tako popustil sem tudi jaz tam vse in odšel v San Francisco, kamor sem dospel 4. avg. v jutro. Takoj sem se odpravil, da si poiščem izbo ter se tako zavarujem pred požrešnimi tukajšnjimi hotelirji. Hodil sem torej po mestu od enega konca do drugega od 4. ure v jutro do 8. ure zvečer; dobil sem sicer izbo, toda samo za eno noč, proti plačilu \$1.25.

Zarana drugega dne pričel sem zopet z iskanjem stanovanja. Ob 3. uri popoldne še nisem nič dobil, kar pa sem našel, bilo najceneje \$18.00 do \$30.00 na mesec. Zašel sem v neko gostilno, kjer sem vzel časopis v roke in kot nalašč se mi nastavi čtivo pred oči "Single Room, Cheap". Takoj se zopet podam na "Laufschritt" kakih 15 blockov; upal sem dobiti izbo, ki bi se ujemala z mojim možniškom, ali groza! Ko pobaram po onem cenem zavetju, — \$40.00 na mesec! Nekoliko pozneje sem dobil sobo za \$12.00 na mesec z edino, na pol razkopano posteljo, kjer upam, da bi bil še John D. Rockefeller obsojen, ako bi svojega psa pustil tu spati!

Sedaj sem se le sprevidel, da je cela stvar ameriški humbug, in zakaj da so oni, ki sem jih videl v barakah, veliko zadovoljnejši, nego one v mestu po hišah.

V onem oglasu, kateremu sem se dal tudi jaz speljati na led, bilo je pisano, da služijo vozniki dnevno po \$8, tesarji in barvarji po \$6 do \$10; a v resnici služijo prvi po \$3, drugi po \$3 do \$4.50, navadni delavci pa po \$2 do \$2.50.

Prišel sem iskati dela: zopet od konca do kraja, po raznih tovarnah, — toda vse iskanje bilo je zaman. Nato se obrnem proti sredini mesta; tu sem neki dan naletel na napis na oknu "Men Wanted"; vstopim in uprašam po delu, a odgovorilo se mi je, da so potrebovali delavce za čiščenje razvalin, kjer bodo stavili nova poslopja; a ravno sedaj da jih imajo preveč, in da bodo še tistim, ki že delajo znižali dnevno za 50c, češ ulice so vse polne dela iskanjčega ljudstva, in vsak bo rad delal za \$2.00 na dan!

Po vseh teh bridkih izkušnjah, ki sem jih imel v San Francisco, pač ne morem nijednemu rojaku priporočati tega mesta, in kot človek, ki ima nekaj vesti, vsakega kar najresneje svarim pred raznimi sladkimi obljubami, katerih se brezvestni agentje poslužujejo, da dobijo čim več cenega človeškega materiala za delo v San Francisco. Vsak naj se čuti srečnega, da mu

ni treba stradati, in brezsrčno bi bilo, stradanje še drugim nesrečnejšem pommoževati.

A. L. Winter.

Goff, Pa., dne 11. sept. 1906.

Člani društva K. S. K. Jednote imeli so 8. t. m. letno veselico. Samo ob sebi je umevno, da vsak gre zato na veselico, da bi se enkrat pošteno zabaval ter pozabil na svoje trpljenje. A pri nas ni šlo tako! Pri nas naj bi prišli na veselico samo tisti, katere kaj hrbet srbi. In zakaj? — Zato ker imamo pri nas zelo hudega blagajnika; — kakor se sam imenuje. Ta slavni vitez alkohola se kliče Hribar, ki je pijan pri vsaki seji kot kanon; on ne spada torej tja, kamor zahajajo ljudje, marveč nekam drugam. — Da se nismo preveč dolgočasili, za to je skrbel on! Prodajal je na veselici kruh in meso in venomer kričal po dvorani: "Jaz sem blagajničar!" Vsak si je mislil, da je to, kar ponuja "blagajničar", prost prigriček in plačan že z vstopnino. Ko je zahteval neki starček kosček mesa in kruha, mislil si je tudi tako in se vsled tega odstranil, ne da bi plačal. Zdal pa čujte in strmite! Očka Hribar so se vzdignili izza mize in naščuvali svoja dva nadebudna sinova, ki sta planila po revežu kakor dva stekla psa! Da ni prišlo do česa hujšega, pripisovati je samo slučaj, da jima je starček srečno ušel iz dvorane v zgornje prostore.

Tako nas je ta Hribar s svojimi še veliko obetajočimi otroci — ves večer zabaval z raznimi šurovoštmi. Vseh ostalih bilo nas je sram in večina je takoj odšla.

Očka Hribar, ki se zove "blagajničar", ako vas duhovniki pri vašem društvu morda tako učijo, potem vsa čast takim vzgojiteljem in učiteljem!

Sicer pa ne vemo, kedo je več vreden: ali poštene, trezni člani, ali pa kak pijani in zaspani Hribar, ki boče itak skoro umrl na "delirium tremens" (neke vrste blaznost, ki je simptomatična prikazen pri vseh pijančkih).

Društvenemu predsedništvu pa za sedaj to-le predlagamo v blagohoten preudarek:

Ako ne napravite Vi konca temu pijančevanju, pomagali si bomo sami. Na Vaše veselice nas itak več ne bo.

Priobčili smo te vrstice zato v socialističnem listu, da se vedo ravnati vsi naši rojaki ter se takih društev in ljudij varovati. Kristus je lačne nasitil, žejne napojil — pri nas pa se žejne in lačne, ki plačajo vstopnino, pretepe in ven vrže! To pač ni društvo krščanske ljubezni. Sicer pa, kjer je far, tam je tudi toča! Raditega bo tudi to društvo toča pobila.

Toliko za danes, — in ako se vkratkem ne zgodé korenite spremembe, — se skoro zopet vidimo.
Frank Suln.

G. Klopčič se pere.

Psiček, kateremu stopiš na rep, zazcvili. Baš tako cvili naš žalostni, usmiljenja vredni junak Klopčič, podomače župnik v Calumetu, kateremu je naš dopisnik nekoliko rebra potipal in par žarkov svetlobe spustil v njegovo temno privatno življenje. Koliko se revež trudi, da bi svetu dokazal, kako zelo potrebna da je vera, — in seveda z vero tudi takšni duhovniki kot je on! Kako žalostno cvili o zvezi "farskih gonjačev", ki se je na njegovo veliko žalost ustanovila v Calumetu z namenom, take "častivredne duhovnike kot je on — seveda "popolnoma ponedolžnem" — v javnosti blatiti in zatelebancem oči odpirati! Joj, joj, to je strašno, kako brezverski so postali dandanes ljudje, ki se predrejejo celo "svete" duhovnike napadati in njih nemoralno življenje v javnost vlačiti! Kam jadrano, kam jadrano! Vera je začela pešati, ljudje ne verujejo več v duhovnike, in svet se bo vsled tega podrli! Ljudje, bodite pametni, ne verujte krivim prerokom, ki Vam hočejo vero v take častite gospode, kakor sem jaz, iz Vaših src iztrgati! Ako se zgodi to, bodete vse svoje življenje nesrečni, po smrti pa "ferdami"! Tako nekako donijo žalostni gla-

sovi iz predalov zadnjih dveh števil "Glasnika", katerega uporablja sedaj "prečastiti" izključno v to svrhu, da se skuša po možnosti oprati in zacečiti globoko rano, ki mu jo je očitno prizadjal naš dopisnik v zadnjih svojih razkritjih. To je pač jasen dokaz, da je bil zadet v živo, da ga ta rana močno skeli, — in zato je pometal vse one, ki se držejo resnico govoriti tudi o duhovnikih, v isti koš, kjer so brezverski socialisti in jednaka "sodrga", jadrajoča naravnost v pekel!!

Mi za danes odgovarjamo tej duhovni posodi, ki se hoče na vsak način identificirati z vero, le to, da nevredni duhovniki še dolgo niso vera, da sta vera in duhovnik dve različni stvari in da vere ne izpodkopavamo, ako javnosti odkrivamo gnusne pregrehe nevrednih duhovnikov. Mi smo ravnatoko prepričani o potrebnosti prave vere, kakor Klopčič o tem, da jo je korenito zavozil in da je treba javnost na kake način prevariti. *Bičati resnične duhovniške pregrehe*, ne pravi se *napadati vero*. — Tako je, gospodine Klopčič! Vaš s težavo skrpučani članek "Vera v čeznatorna bitja", v katerem skušate dokazati potrebnost vere, pa si pridržujemo za podrobnejšo kritiko. Ne domišljajte si, da boste v kalnem ribarili! Izzvali ste boj, in mi ga z veseljem sprejmemo, zavedajoč se, da se stem pojmi bistrijo in da se bodo marsikateremu očji odprle, ki je bi dostej slepo orodje v Vaših rokah. Nam se gre za resnico in pravico, — Vam za krivično nadvlado.

NAZNANILO.

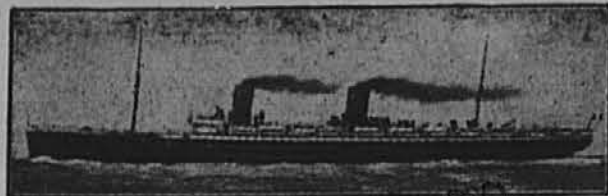
Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 tolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vsih tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na
M. P. Pazleric
P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20 50
Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska progaCompagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	30.000 ton.	La Lorraine	22.000 ton.
La Savoie	22.000 ton.	La Touraine	15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

POZOR!**POZOR!****SLOVENC!**

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka
Frank Bernik, ki je otvoril hotel na
44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

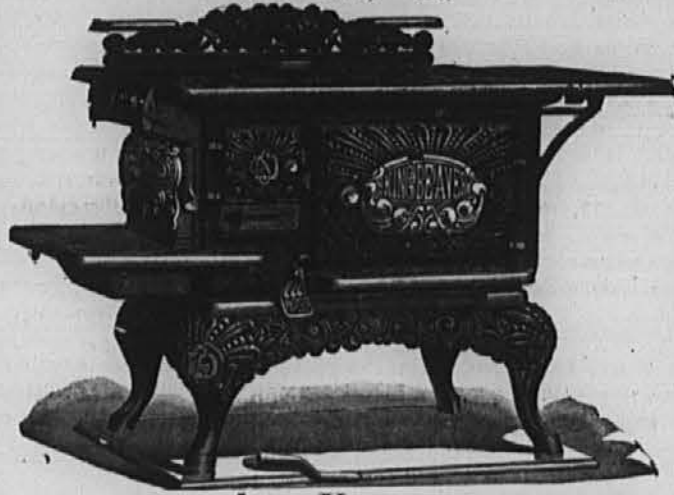
"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba! ...

FRANK BERNIK, lastnik.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

\$6.00 ŠEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUŠTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem se naročim na.....delnic družbe 'American Navigation Co' ter Vam zajedno pošljem znesek \$.....kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti vposlano svoto v celem znesku

Ime

Ulica in št.

Mesto in država

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.
 Nartzo-
 niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave., Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

III. katoliški shod v Ljubljani pa socijalna demokracija.

(Konec.)

Oklc, ki ga je izdal izvrševalni odbor jugoslovanske socijalno-demokratske stranke s poudarjenjem III. katoliškega shoda v Ljubljani, glasi se doslovno tako-le:

SLOVENC!

"Pod imenom tretjega katoliškega shoda pripravljajo klerikalna stranka za dneve 26., 27. in 28. avgusta veliko demonstracijo, katere praznični namen je v prvi vrsti, obuditi v najširši javnosti mnenje, da je ves slovenski narod napolnjen s klerikalnim duhom, da ima klerikalizem absolutno moč nad slovenskim narodom, da je rimsko mračništvo edini ideal Slovencev.

Dolgotrajne izkušnje dokazujejo, da je ime "katoliško" na Slovenskem samo sinonim za "klerikalno". Karkoli se snuje in prireja pod tem imenom, ima namen, utrditi in povečati moč klerikalne stranke in oklepati Slovence v verige srednjeveškega mračništva, sovražnega vsakemu napredku, vsaki svobodi, vsakemu razvoju. S krinko ljudskega prijateljstva hodi klerikalizem po slovenskih deželah; potlačiti ljudstvo, uničiti njegovo odbojno moč, pa mu je v resnici edini namen. Škodljiv je klerikalizem razvoju vsakega naroda; zlasti škodljiv je slovenskemu narodu, ki je majhen po številu, politično potlačen, kulturno zanemarjen, gospodarsko še slaboten. Znanost in gospodarstvo, najvažnejša faktorja v življenju narodov in človeštva, uplivajoča tudi na kulturo in na politiko, hitita po vsem svetu z orjaškimi koraki naprej. Samo narod, ki sledi viharnemu napredku brez počitka, ima zagotovilo, da obstane v silnem, vse slabotneže uničujočem tekmovalstvu. Mali narodi pa skrbe za svojo ohranitev le tako, da napno vse moči pa izkušajo, postaviti se v prve vrste splošnega napredka, kjer se jih mora priznati in upoštevati. Kdor zastane, je izgubljen; zajamčeni prostori so samo v najsprednejših vrstah.

Klerikalizem pa je zaostajanje, zadrževanje in oviranje. Narodi, nad katerimi dobi klerikalizem moč, ne morejo dohitevati svojih tekmecev; napredujoče sile drve brezobzirno preko njih, poteptajo jih in tazen pogin je neizogiben konec klerikalnih narodov.

Velikanska je škoda, ki jo je nanesel klerikalizem slovenskemu narodu od časov, ko je pokristjanjevanje naših očakov protežiralo in pripravljalo tla raznarodovanju Slovencev. Za stoletja je protireformacijska doba zadržala napredek slovenskega naroda. In v novejši dobi je klerikalizem najmočnejša retardirajoča sila, ki označuje vse rezultate moderne vede za peklensko delo, ki preklinja vsako svobodno misel, ki ubija samostalnost, ki podreja gospodarstvo, politiko, vedo in umetnost absolutizmu cerkvenih poglavarjev, ki išče svoje cilje v mrtvi preteklosti, ki mu je glavni smoter, pretvoriti ves svet takorekoč v samostan z absolutnim, svetovno in duševno gospodujočim, privatno in javno življenje avtokratično ravnanjem papežem na čela.

Tudi tretji katoliški shod, ki mu je atribut "slovenski" samo epithe-

non ornans, nima drugega namena, ga ne more in ne sme imeti, nego služiti tej svrhi, propagirati dušeci klerikalizem in hipnotizirati slovensko ljudstvo, kateremu naj prepoznana demonstracija sugerira, da je ves slovenski narod klerikalizem. Posebno se trudijo prireditelji za uspeh, ker bode zboroval katoliški shod v Ljubljani, v kateri klerikalizem doslej še ni mogel zagospodovati. "Tudi Ljubljana je padla; tudi glavno mesto kranjske dežele in slovenskega naroda je klerikalno" — to naj bi pokazal tretji katoliški shod. To bi bil največji triumf klerikalne stranke. Zato bi radi imeli okinčane hiše, zato slavnostne vsprejeme, zato sprevide med velkanskim špalirjem, zato ves pomp, kar ga premoreta cerkev in od nje odvisna politična stranka. Slovenci!

Kar se vas še ni udalo terorizmu klerikalne tiranije — do vas se obračamo. Zdramate se in pokažite, da objestni klerikalizem še ni absolutni vladar na Slovenskem. Dokažite, da je tudi v slovenskem narodu še dosti duhov, ki so pripravljani, upreti se mračnjaškemu početju, vodečemu v kulturno smrt in v narodni pogin. Na noge vsi, ki ste pripravljani, gladiti pot svobodnemu napredku. Podajte plašnim dober vzgled, ohrabrite bojzaljivce, pokažite, da najdejo zaslonbe v neizogibnem boju med svobodo in suženjstvom, med napredkom in nazadnjastvom.

Zalostne so se razmere na Slovenskem; velika je moč klerikalizma. Ali železna volja je premagala že hujše sile in v značaju slovenskega ljudstva je toliko zdravega, da je zmaga nad žugajočo reakcijo zagotovljena, ako se zbudi doslej še speče, ako se ohrabri splašene, ako se pouči zapeljane elemente naroda. Ali brez dela ni uspeha. In začeti je treba, dokler je še čas. Začeti je treba takoj.

Tretji katoliški shod v Ljubljani bodi signal resnično naprednim Slovincem za začetek dela. V boju proti klerikalizmu ne smejo ovirati zavednega dela razlike, ki ločijo struje v političnem in v gospodarskem življenju. Taka nasprotja, ki jih ni treba tajiti, nimajo ničesar opraviti z bojem proti skupnemu, brezobzirnemu sovražniku: klerikalizmu. Seveda ima klerikalna stranka kakor vsaka druga, pravico demonstrirati, kakor se jih poljubi. Stojeci na stališču svobode za vsakogar, ne moremo motiti nikogar v njih prireditvah. Ali tudi sami sebi ne maramo jemati enake pravice in če hočejo klerikalci manifestirati svojo moč, hočemo demonstrirati mi, da ima tudi svobodna misel na Slovenskem tla in bojovníke. Dostojno hočemo to demonstrirati na shodih, ki vam bodo z vsemi potrebnimi detajli naznanjeni. Vas pa, neklerikalne Slovence, vabimo, da se udeležite teh shodov v čim največjem številu in tako pokažete svetu, da ima svobodna misel na Slovenskem močno in zdravo zaslonbo.

Slovinci, kar vas ni klerikalnih, mislite na to, da je vaša politična dolžnost, zaježiti ošabno in brezobzirno prodirajoči klerikalni naval. Svobodomiselnost ponos veleva vsakemu naprednemu Slovincu, udeležiti se tega shoda in preprečiti zmagoslavno tuženje klerikalizma, ki razteza svojo malho, da bi pobašal vse Slovenstvo vanjo. Verjetno

je, da bode klerikalno časopisje teroriziralo; ali kdor se ustraši dobro znanega surovega žuganja črne čete, se izbriše sam iz vrst kulturnih naprednjakov. Zatrpite torej nepotrebne pomisleke; preženite neopravičene predsodke, ne dajte se strahovati, temveč storite svojo dolžnost!

Kdor noče biti blapec klerikalizma, na shod!

In ve, žene, ki ljubite svoje otroke in nočete, da bi jim klerikalizem zastrupil bodočnost, pomagajte pri tem delu z agitacijo in udeležbo. Tudi ve ste poklicane na delo — ne odtegujte se mu!"

Mirko Vadjina

priporoča bratom Slovincem svojo BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabave in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

POZOR!

POZOR!

VELIKI SKUPNI IZLET

društva "DELAVEC" in pevskega zbora "SLOVAN"

BODE DNE 30. SEPTEMBRA 1906

LAKE SIDE GROVE NA EWING AVE. 9601 SO. CHICAGO.

Izvrstna godba in izurjeni slov. in hrv. pevski zbori.

Vstopnina 25c.

Pozor!

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in luteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljšje in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove

po najnovjši modi in nizki cen.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Slika predložuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek - Elgin ali Waltham. Te vrste ura stane le \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St. Chicago, Ill.

POROČNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka pedoba je lepo in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečuje manjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

1906

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN GIBELALTAR, GENOVA, NAPEL ITD.

LEPL. VELIKI IN NOVI PARNIKI NA DVA VIJAKA
 "CARPATHIA" 13,600 ton.
 "SLAVONIA" 10,600 ton.
 "PANNONIA" 10,000 ton.
 "ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navodila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!

F. G. WHITING, ravnatelj, 67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografirni atelije mej Slovinci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.

1841 Euclid Ave. CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Na katoliški shod v Ljubljano je prišlo okoli 5000 ljudi; največ seveda s Kranjskega. Korošcev ni bilo, Stajercev le okoli 200, pričakovali so jih pa par vlakov. Primorcev je bilo baje vseh skupaj okoli 600. Ker ni bilo Korošcev in Stajercev, so prišli Primorci na vrsto, da jih hvalijo po katoliških listih, čes, Kranjcev in Primorcev je bilo največ. Kakor znano, jih je šlo s Primorskega največ radi nizke cene in pa da so videli Ljubljano ter se peljali po novi železnici. Nova železnica, ta jih je mikala. Če bi bili došli čisto vojni po južni železnici, še polovico bi jih ne bilo.

Katoliški shod je bil dolgočasen, skončal pa je naravnost klaverno. Pričakovali so velikanske udeležbe, prišlo pa je le nekaj tisoč nezavednih farovskih priveskov in nekaj radovednežev. Gospodje so bili vsi iz sebe in potrti; pozna se potrtost tudi "Slovincu", ki ne poroča o shodu s posebnim ognjem, kakoršen je običajen pri njem ob takih prilikah. Zavozili so s svojo brezdomovinsko politiko, zato se zadeli ob odpor celo v lastnih svojih vrstah.

Po Slovenskem vršilo se je brez števila protishodov, ki so jih priredili istočasno s katoliškim shodom, da demonstrirajo proti politiki, ki se je na tem katoliškem shodu uganjala. Največji tak protishod se je vršil v Ljubljani, na katerem so se združili liberalni Slovenci in socialni demokrati. Ta je skoro največ pripomogel, da je klerikalna prireditev nad vse klaverno izpadla. Rešitve tega protishoda pričbimo prihodnosti, ker je važna in poučljiva tudi za naše razmere.

Pravi verok smrti Krieghammerja. "Budap. Hirlap" prijavlja senzacionalno razkritje o smrti bivšega vojnega ministra Krieghammerja. Informacije je list dobil iz dvornih krogov. Krieghammer je bil na dvornem lovu pri Ischlu dne 27. julija obstreljen in je vsled tega umrl. Dvornega lova so se udeležili cesar, bavarski princ Leopold z dvema sinoma, nadvojvoda Salvator, grof Paar in Krieghammer. Ta je imel odkazano stajališče v bližini princa Jurja, sina bavarskega princa Leopolda. Četrte ure po začetku lova je počil prvi strel. Ustrelil je princ Juri in zadel Krieghammerja, ki se je na mestu zgrudil brez zavesti. Nastal je strašen prizor. Princ Juri je ves obupan in jokaje padel poleg Krieghammerja in klical: "Nikar umreti!" Tudi cesar je prihitel na lice mesta in dal kov takoj ustaviti. Zdravnik dr. Kerzl je Krieghammerja obvezal in ga dal prepeljati v Ischl. Ker so zdravniki upali, da Krieghammerja rešijo, se je sklenilo o celi stvari molčati. To je vzrok, da se je šele 18. avgusta izvedelo, da je Krieghammer bolan. Tri dni pozneje je umrl.

Stavka natakarcjev v hotelu Union. Koj drugi dan katoliškega shoda so natakarcji v hotelu "Union" začeli stavkati in sicer zaradi tega, ker so morali pač delati kakor črna živina, a zapitnin, ki tvorijo natakarcjevo plačilo, niso nič dobili. Duhovniki niso nič dali, kmetje pa še manj, kajti kmetje so pričakovali (morda se jim je tudi obetalo), da bodo zastoj jedli in pili in so grozovito zabavljali, ko so morali "ceho" plačati. Ker je bilo najtuheljših šest natakarcjev, so si morali gostje vsled stavke natakarcjev sami streči.

Bliskovni vlak med Budimpešto in in Požunom.

Zadnji čas so ponovno poskušali v novi delavnici ogrskih železnic zgrajeni brzovozni stroj. Zgrajen je v obliki torpeda, ima moči za 1400 konjskih sil in teče na 24 kolesih. S strojem nameravajo uvesti hitreje vozeči brzovlak, ki bi pri teži 400 ton prevozil 135 km na uro. Tako bi prevozil iz Budimpešte v Požun (213 km) v 1 uri 35 minut; za enako pot rabi sedanji orientalski brzovlak 3 ure in 2 minuti.

Denar je ponarejala kmetica Marta Karič v Janjački na

Hrvatskem. Razpečevala ga je že dalje časa. Te dni so ji prišli na sled in našli pri hišni preiskavi 65 ponarejenih komadov po 5 K, 4 po 2 K in nekaj kron ter desetice. Denar je dobro ponarejen in je iz kositra.

Blejski grad z jezerom in vsemi posestvi vred je na prodaj. Povod temu so razmere gospoda Feliksa Muhra. Po naši sodbi bi morala gledati dežela na to, da kupi vsaj grad in jezero.

Umrl je v Dolenjskih Toplicah večletni nadzornik c. kr. vojaškega kopa lišča major Blabolil v 68. letu svoje starosti. Ranjki je bil mnogo let vsem topliškim gostom znana priljubljena osebnost.

Ker se je sumilo, da je zastrupljen, so ga dmaji nad obducirali, a zdravniška preiskava je dognala, da je umrl vsled vnetja možgan. Osumljenka je bila njegova streljajka, in zdaj se je izkazalo, da je bila po krivici osumljena.

Morilka lastnega otroka. Kakor smo poročali svoječasno, našle so žanjice na neki njivi v Vrtojbi v pšenici zakopano truplo novorojenca. Te dni so orožniki na Grahovem prijeli Terezijo Sorli, ki je na sumu, da je mati onega zakopanega otroka, katerega je sama zadavila. Prepeljali so jo v goriske zapore.

Tožena južna železnica. Pred 14letji je takrat zoletno Marjijo Žitnik pri Spod. Dravogradu povozil vlak ter ji odtrgal obe nogi. Njen varuh je takrat sklenil s južno železnico poravnavo tako, da mora železnica plačevati ponesrečeni deklici dosmrtno 40 K na mesec. Sedaj je ponesrečena deklica tožila slovenskježgraškega okrajnega sodnika, ki je pri poravnavi posredoval, ter zahtevala od železnice 60.000 K in mesečno 90 K. Tožba pa je bila odklonjena, ker je zastarela.

Tatinsko tolpo so prijeli pri Marnbergu. Tatovi so kradli na raznih krajih vse, kar jim je prišlo pod prste. Dva sta cigana, eden domaćin.

Samomor vojaka. V nedeljo se je ustrelil pri svojih starših v Studencu pri Mariboru topničar Gustav Mulec prideljen 7. divizijskemu topničarskemu polku v Ljubljani. Vzrok samomoru stari domači prepri.

Mater umoril in sebe končal. Upokojeni orožnik Franc Bahet v Boven je bil velik pijanec, vsled česar ga je mati večkrat zmerjala. Da naredi konec temu življenju, je v soboto umoril mater, nato pa še sebi prerezal vrat. Našli so ga mrtvega.

Hitra smrt. Ko je prišel v nedeljo dne 26. p. m. 50letni kočar Franc Tušar na Javorniku h kosilu domov in pokosil, se je zgrudil nenadoma nezavesten na tla in v par minutah umrl.

Sladke kapljice za papeža. Ljubljanski škof je prečital na katoliškem shodu zahvalno brzojavko kardinala Merry del Val iz Rima, v kateri je rečeno, da je papež sprojel čustva udanosti slovenskega katoliškega shoda z velikim veseljem ter podelil zborovalcem svoj blagoslov. Škof je dostavil: "Nas mora le razveseliti, da smo sv. očetu v kupo bridkosti vlili nekaj sladkih kapljic." — Odslej ne bo več boleč papeža zelodec, in upamo, da prenehajo po učinku teh sladkih kapljic vsa neugodna poročila o papeževem zdravju.

Dolgočasni dr. Sustersič. Izletniki s katoliškega shoda v Ljubljani pravijo o dr. Sustersiču: čemu ga tako hvalijo? Slišali smo ga govoriti. To je dolgočasen. In pa vse besede je skoro sam požrl. Klerikanci so požrešni. Sustersič, glavni klerikalcev, je generalissimo požrešnežev. Še besed nam ni privoščil, še te je skoro vse sam sproti požrl. — Sedaj ko so ga spoznali od obličja do obličja, še le prav verjamejo kako resnico pišejo o tem sorodniku sv. Duha napredni listi.

Za oglase, dopise in njih vsebine ni odgovorno ne uredništvo ne upravnništvo.

Kedo vam zamore pomagati.

Ako ste bolni, slabi ali v nevolji?

Na vsaki način samo oni zdravnik, kateremu so dobro znane vse človeške bolezni, trpljenja in slabosti!

• ROJAKI! Pazite komu verivate zdravljenje Vaših bolezni!

Kajti v Vašem zdravju obvisi Vaša prihodnost, kakor tudi Vaše družine, Vaših malih in dragih, za katere se mučite in delate. Zato raj rojaki, ako vam je potreba nasveta ali zdravniške pomoči, vedite, da je naš stari, izkušeni in po celem svetu znani in slavni:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

edini, kateri zamore in kateri garantira, da vas zagotovo ozdravi od katere koli akutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodecu, črevih, ledvicah, jetrah, mehuru, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, nadihu, bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bluvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlatoželo (hemeroide), grizo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke onanije (samoizrabljanja), šumenje in tok iz ušes, oglušanje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis kakor tudi vse

tajne spolne bolezni moške in ženske.

POZOR! Zakaj drugi zdravniki ali zdravniški zavodi nimajo pisemnih zahval ali slik od ozdravljenih bolnikov! Odzovor! Zato ker niso nikogar ozdravili — potem je popolnoma naravno, da se jim ljudje ne zahvaljujejo.

Tu donášamo par slik onih bolnikov, katere je naš slavni Dr. E. C. COLLINS, M. I., v zadujem času popolnoma im do kraja ozdravil.

Ozdravljen: bolezni v prsih, težkega dihanja in slabosti.

VLADIMIR S. JOVANOVIČ,
New Albany, Ind.

Ozdravljen: bolečin v križu in reumatizma v rokah in nogah.

JOZO PERNAR,
Box 212, Richmond, W. Va.

Ozdravljen: težke prsne bolezni in reumatizma v križu in ledjih.

TEREZIJA KUMOR,
1013 Commercial Ave., Chicago, Ill.

Ozdravljen: Rheumatizma in stisnenja mehurja.

BOŽO DOBRAŠ, Box 51 Boston, N. Y.

Ozdravljen: Dispepsije in želodnega katarja.

MILUS LAVRNIC,
A. V. S. Co., L. adville, Colo.

Ozdravljen: prebadanja v rebrih.

MARKO TRBOVIČ,
23 River Bank, Kansas City, Kans.

Ozdravljena: bolezni v prsih, želodnega katarja, težkega dihanja in bolezni srca.

MICHALINA MOKRAWIČKA,
45—5th Street, Passaic, N. J.

Imamo še na stotine drugih pisemnih zahval od ozdravljenih bolnikov, — katerih pa radi pomanjkanja prestora nemoremo vsih naekurat objaviti. — Zato raj rojaki Slovenci! Predno se obrnete na kakega zdravnika ali zdravniški zavod — prašajte nas za s et — ako ste bolni, slabi ali nemočni — ali ako vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, — točno i. brez vsega namovanja opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku — pišite koliko ste stari — kot ko česa traja bolezen ter vse glavne značke bolezni. Ako vam bolezen popolnoma znana, pišite po knjigo Zdravja katero dobite zastouj, ako pismu priložite nekoliko poštnih znank za poštnino. — Pisma naslavljajte na slediči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK, N. Y.

potem smete z mirno dušo biti prepričani Vašega popolnega ozdravljenja.

Kedor boli osobno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 predpoldne do 5 popoldne, — ob nedeljah in praznikih od 10 do 2.

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoči Slovenec dobro došel.

C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi nazvanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravo starih vse po zmerno nizkih cenah

CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pušiš si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Preobrat v zdravništvu.

Vsak bolnik bodisi od blizu ali od daleč, ako se obrne na nov, velik, UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE v New Yorku, zadobi znova svojo zdravje.

Vsak dan dospe več sto zahval!

Berite, strmite!

Gospod profesor!

šilo. Prostovoljno Vam tudi prilagam svojo sliko s pristavkom, da jo ponatisnete v listih ali novinah. Toliko resnici na ljubo.

Spoštovani gospod!

Jaz podpisani potrjujem, da sem bolehal več kot leto dni na vnetju mehurja, ter vnetju spolnega uda, bolečine v hrbtu zaprtje, in občem oslajenju, ter me je več zdravnikov neuspešno zdravilo, in pri Vas sem dosegel toli zaželjeno zdravje ko sem pričel rabiti Vaše zdravila ktere ste Vi gospod profesor Universal Medical Institute tako spretno sestavili, in sicer v kratkem času enega meseca. Radovoljno Vam pošljem to priznanje, iz hvaležnosti do Vas ko ste me tako uspešno zdravili; ter Vam obenem stem listom skupaj dovoljujem svojo sliko ponatisniti v časnikih. Pripomnim še, da lahko prisegam na to, kar sem pisal.

Marija Dragar, 526 Ave. C., Bayonne, N. Y.

Ivan Mankoč, 75 14th Ave., Newark, N. Y.

Če stanujete v New Yorku pridite osebno in se Vas bode preiskalo s

X ŽARKI

S pomočjo teh je mogoče Vaše truplo pregledati kakor odprto knjigo, in profesor Vam bode dal najboljša zdravila; noben drug zdravnik nima toliko zaupanja v svoje zdravila kot naš profesor v svoja.

TORAJ KAJ HOČETE ŠE VEČ!

Ako stanujete daleč izven New Yorka, ter bi radi vedeli, kakošna je Vaša bolezen, tako mi blagovolite odgovoriti na sledeča vprašanja:

Ali trpite na: trganju, utripanju srca, kake druge bolezni, kožnih bolezni, oči, nosa, v nosu, v grlu ali prsih? Vam izpadajo lasje? Vas boli v želodcu? Trpite li na krvavenju (hemoroidah)? Imate sifilijo na spolnih udih? Ali ste morda nezmožni? Trpite na nervoznosti? Ste li navdušljivi (navduha)? Čutite bolečine v trebuhu ali črevih? Se morda onesveščate, ali da padate v omotice? Hodite li redno na potrebo? Čutite bolečine v maternici? Ali trpite morda na belem toku ter nepravilnem mesečnem toku? Zdravila Vam nemudoma z ohratno pošto pošljemo, če se nahajate v kateri koli državi Zjedinjenih držav, Meksiki ali Kanadi.

Zdravilom ktere mi pošljamo, lahko slepo verujete, ker one Vam bodo prejšnje zdravje povrnilo, ker so tudi pri drugih bolnikih pomagale.

Ni nikakošna prevara ali goljufija ali ste v bližini ali daleč od New Yorka, se Vas zdravni, ne da bi zamudili svoje delo.

Ako ote bolni in Vas niso mogli drugi zdravniki ozdraveti, tako se obrnite še do Universal Medical Institute.

Uradne ure so: vsak dan od 10 do 12, in od 2-6 p. p. V nedeljah pa od 10 do 1 ure popoldan.

To je naslov:

UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE

30 West 29th St.,

(poleg Broadway)

NEW YORK, N. Y.

PRAVA POT DO DENARJA.

Hranite ga, ter vložite ga na zanesljivo banko, kjer bode varen.

Popolnoma zanesljivo vložen je v

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

Švete, vložene do 12 julija, obrestujem s 1. july naprej. Ustanovljena 1890.

VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.

Importiran tobak iz stare doma-vine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in dam-ske cigarete. J. VOKOUN, 544 Blue Island Ave.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinjše pijače "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijake smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro ure-jeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrež-ba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizo 19
ulice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street,

Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsm slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažna pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bode mo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278-92nd Street

Chicago, Ill.

RAZNO.

Delavska pokojnina in druge zadeve.

Med mnogimi resolucijami, ki so se sklenile na delavskem kongresu v Liverpoolu na Angleškem, nahaja se tudi ona, ki zahteva starostno zavarovanje za delavce, ki so prekorčili 60. leto. Gledé nabave v to potrebnega denarja pravi se v omenjeni resoluciji, da je v to svrhu najboljši vir obdačenje bogatim lastnih posestev.

Neka druga resolucija protestira proti nadaljnemu oboroževanju in proti vsem poskusom, vpeljati na Angleškem konskripcijo, t. j. občno vojaško dolžnost, kakoršna je v Avstriji ali Nemčiji.

Kongres je podučil tudi vse delavske zastopnike, da se naj v parlamentu odločno zavamejo za pristavek k vsem vladnim pogodbam, glasom katerega se imajo plačevati za vladi izvršena dela take mezde, kakoršne je določila unija. Tudi določitev najnižje plače se je zahtevala, da se delavce varuje pred nesramnim izkoriščevanjem. Nadalje se je sprejel sklep gledé osemurnega delavnika vse organizirane delavce.

Amerikanski delegati sporočali so kongresu prijateljske pozdrave organizacije "American Federation of Labor". Delegat F. R. Foster slikal je položaj delavstva v Združenih državah in povedal, da se ameriške delavske organizacije lepo razvijajo in hitro rastejo; ako se združi vesoljno delavstvo Velike Britanije in Amerike, ki je najboljšo organizirano, je popolna zmaga vseh delavskih teženj gotova stvar in le uprašanje časa.

Novi klavnični nadzorniki.

Zvezni komisar za civilne reči A. W. Cooley vpeljal je v ponedeljek dne 10. t. m. v službo 27 novih nadzornikov za klavnice Swift, Armour, Nelson & Morris ter Hammond Packing Co. Ti novi nadzorniki, ki so nedavno napravili skušnjo, imajo osobito zdravstvene razmere v svojem področju ter strogo gledati na to, da so vozovi, prostori, tla, mesarske sekire, mize etc. v snažnem stanju. Nastavila jih je država in imajo po \$88.33 mesečne plače.

Baron — navaden tat.

Z Dunaja se poroča, da je bilo v zadnjih dveh letih v Krakovu v Galiciji ukradenih 7000 pisem, k so jih pošiljali Poljaki iz Amerike domov in v katerih je večinoma bil denar. Osumljen in aretovan je bil vicek železniški uradnik, baron Gostkowski, ki dejanje priznava, brani pa se povedati, koliko je bilo denarja v pisemih.

Na Japonskem stavkokazi nemogoči.

Ko je v glavnem mestu japonskem, v Tokio, nastala stavka uslužbencev bouličnih železnic, so se pri vsakokratnem poiskusu, nadomestiti štrajkujoče z drugim, deloželnimi, pojavili taki nemiri, da je bila celo policija brez moči in si an upala intervenirati. V sledtega si nikdo več ne drzne uprašati za delo pri železnici. — Naj bi ta zgled zavednosti posnemali tudi ameriški delavci!

Rusko šolstvo.

Bivši ruski naučni minister je izdelal nov zakonski načrt o ureditvi novih ljudskih šol, ki bi bil predložen dumi, da ni ista bila razpuščena. V tem načrtu je predvidjeno, da se otvori 265,012 novih ljudskih šol, ako bi se hotelo uvesti v Rusiji splošno šolsko dolžnost. Vsa Rusija bi bila razdeljena v šolska okrožja. Ustanovljenje in vzdrževanje šol bi prevzele šolske občine, plače bi pa učitelji dobivali iz državnih blagajn. Najmanjša plača učitelja bi bila 390 rubljev t. j. okolo \$240. Za plačo učiteljem bi se za prvo leto moralo postaviti v državni proračun \$52,510,121.

Grofica kot proročinja.

Grofica Warwick je prišla dne 5. sept. na sejo delavskega kongresa v Londonu in imela kratek nagovor na delegate. Naglašala je, da jo aristokracija radi njenega delovanja za socializem preganja. "Ča, se bliža, ko izbruhne vihar." — je

nadaljevala. "Nastala bo socialna revolucija, in pri tej bom mogla dosti več koristiti, nego sedaj. Socializem je jedino upanje za delavca."

"Nenadomestna" izguba!

Kruti smrti zapadla je zopet ena žrtev, ko je pred nekaj časom izdihnila svojo blago dušo "gospica" Pinkey! —

Kedo je gospodična Pinkey? — uprašali se bodo gotovo naši cenjeni čitatelji. — To je ena izmed onih dveh mačk, katerima je milijonar Dilley zapustil \$40,000 vredno hišo in še posebej veliko premoženje, gospo Ado Rush pa testamentarično imenoval za varuhinjo teh dveh živalij! Vse svoje ogromno premoženje je Dilley izmogočil iz svojih delavcev. Ubogi delavci morajo s svojimi družinami gladovati, mejtem ko sta 'gospodična' Pinkey in njena sestra uživali in "gospodarili" s premoženjem, ki si ga je Dilley "prihranil"!

Svetohlinstvo.

Angleški kralj biserov, Beit, ki je nedavno umrl, bil je znan kot največji skopuh in zaklet sovražnik ženstva. V sledtega ostal je tudi samec. Toda po njegovi smrti prišle so na dan take delikatnosti tega vzor-moža današnje človeške družbe, ki so se godile med njim in mnogostevilnimi njegovimi ljubicami, da jih v dostojnem listu ni mogoče ponoviti. Ker je Beit milijonar, imenujejo se ta razkritja "romantika"; ako bi bil pa revež, bi ves svet govoril o "škandalu" in o "izmečku človeške družbe".

Vatikanski jetnik.

papež Pij X., bo vendar zapustil Vatikan. Obiskal bo svoj rojstni kraj in Treviso, kjer je pozneje deloval. — In potem si še upajo naši posvečenci trditi, da je papež ubog jetnik, kateri se ne sme nikamor ganiti!

Koliko časnikov je v Zdr. državah.

Po zadnjem štetju časnikov nahaja se v Zdr. državah 2307 dnevnikov, 15,639 tednikov in 2918 mesečnikov. Od tega števila ima Ohio 171 dnevnikov in 779 tednikov. Pennsylvania ima največ dnevnikov, namreč 214; potem New York z 210 dnevniki, Illinois 181, potem pride Ohio. Illinois pa ima največ tednikov in sicer 1104, New York 1025, Pennsylvania 682. Mesečnikov pa ima največ New York, 570; za njim sledi Illinois s 301, Pennsylvania z 245 in Massachusetts s 166 mesečniki.

Vladarji sveta.

Karakteristično se je neke izrazil Tomaž Paine o vladarjih. On pravi: "Vladanje so že od nekdaj vzeli v zakup najneumnejši in najpodlejši ljudje." Te besede se nanašajo na vse vladarje brez izjeme, na "velikega" ruskega carja, kakor tudi na vsakega malega svetu skoraj nepoznanega kneziča ali vojvodo; zadeva tudi marsikaterega čisto navadnega hlapca, katerega je slepa usoda v svoji nerazumljivosti spravila na površje in ga posadila na čelo kakega velikega ali pa tudi malega podjetja.

Svojo neumnost skrivajo ti ljudje pod plaščem zvišene surovosti in oholosti. Podlost pa, ki se veča in razširja kakor garje, se ne dá prikriti, ker je vsakemu kronanemu in nekronanemu hlapcu na čelu zapisana. — Sramovati se moramo, ako pomislimo, kakšna sodrga nas vlada: roparji, krvniki, rablji, ubijalci, nečistniki, lažniki itd. itd. Že samo ta čut sramu moral bi zadostovati in iz nas napraviti neizprosne nasprotnike obstoječega reda.

Kopel iz človeške krvi.

Kako je še pri Indih razširjeno strašno praznoverje, dokazuje sledeči slučaj: V mestu Jagadri je živel premožen trgovec, ki si je zelo želel sina, a žena mu je vedno rodila mrtvo dete. Šel je vprašat za svet nekega fakirja, ki mu je rekel, da bi žena rodila živo dete, ako bi se kopala v človeški krvi. Trgovec je ukraдел kvletnega dečka ter ga zaklal. S krvjo se je potem žena namazala po celem telesu. Hudodelstvo se je zvedelo in oba z ženo sta prišla v ječo. Ljudstvo pa je v svojem praznoverju še potrjeno, kajti žena je v ječi res rodila živo moško dete.

MED NEBEŠKIMI SVETOV.

NARAVOSLOVNE ČRTICE
Urejuje črnomaljska presta.

VII.

JE-LI LUNA MRTVO OBLO?

Piše Viljem Brunschmid-Kratochwill.

(Dalje.)

Seveda je luna še vedno globoka skrivnost za nas zemljane, a dnevi se bližajo, ko se bo tudi ta skrivnost razkrila, — vsaj z večjo gotovostjo kot danes, ko se opira veda le na sklepe zvezdogledov in učenjakov, ki nam opisujejo luno po njih opazovanjih, katerim pa se vendar ni zamoglo toliko verjeti kakor današnjim popolnejšim dokazom — astronomskim fotografijam. Prof. Haushofer in sodrugl verjamejo in si mislijo, da je mesec poleg rastlinstva oživilen tudi z živalstvom in kreaturami, ki so zmogljive čutili in misliti ter so v marsičem podobno nam zemljanom. Življenjska elementa — zrak in voda — sta sicer skrita očem pozemskega zvezdogleda, a mogoče je, da sta ta dva predpogoja življenja, kakor vže omenjeno, našla zavetje v zasebnih laminah malih svetovih — v neizmernih prepadih mesečnih — ter sta preživljala tisočletja neke vrste organizem, ki še dandanes oživlja neizmerno globoke izumrle lumine ognjenike in druge gorostasne prepade. Te lumine kreature živé najbrže v skoro večni temi; one nikdar ne vidijo take svetlobe ko mi zemljani — skromna luč se jim prikaže semtertja najbrže le skozi razpoke in druge male odprtine iz luninih jam. Njih življenje je brzkone borno, brez kacihih namenov, brez stremljenj. Njih veselja so gotovo redka; da, mogoče sploh nimajo čutil za razveseljevanje; vzlic temu pa ta dozdnevna bitja krčevito tičijo k življenju. Sateliti so najbrž opremljeni s peroti, da se lahko premikajo kot ptiči; vrhutega so najbrž dvoživke — žive na suhem in v vodi. Njih oči morajo biti podobne onim naših netopirjev in sov; njih potrebe morajo biti skromne, nekako take, kot one črva, ki lazi pod našimi nogami. Vendar bodo njih čutila in njih misli človeške, da, mogoče so ta bitja bolj občutljiva za tamkajšne razmere, in milosrčnejša med seboj, kot smo mi zemljani za naše okoliščine. In verjetno je, da imajo Sateliti močno razvit um, razum, ki prodre skrivnosti večne noči, katera jih obdaja skoro vedno. Njih bivališče mora biti polno nevarnosti; njih svet poln groznih naravnih nasprotstev. Vročina na mesecu mora biti nestrpna, in prekaša ravnotako naše zapopadke kot hudi mraz, ki se pogostoma menjava z njo. Lumine kreature morajo torej bivati v senci in varstvu velikanskih podzemskih naravnih ali umetnih zgradb, med tem ko je njih zasebni podzemski svet nepreračunljivo majhen v primeri s celo oblo lune ali katerikoli drugim znanim svetom. Njih stanovanja morajo biti v groznih globočinah, na dnu izumrlih ognjenikov in v prepadih, ki so globlji kot najglobljejsa rudarska jama, skopana v kateremkoli času na zemlji. Življenja nimajo mirnega ti Sateliti. V notrajščini lune razsajajo potresi, ognjeniki in vode, ki se zgublajo v neskončne globočine, ali pa vrejo v skalnatih kotlih. Lunini prepadi so neskončen labirint, ki nima začetka in ne konca, in čim globlji, tembolj skrivnostni in strašanski.

Rastlinstvo mora biti čudno; podzemsko, kot so druga bitja. Neskončne skalnate stene izumrlih ognjenikov so najbrže preprežene s plazečimi se travami. Ali mogoče je tudi, da je rastlinstvo in živalstvo združeno v eno dvojedino bitje, kot je na priliko rimsko-katoliški trojedini bog. — Sploh o tem naša današnja pamet ne more soditi, ampak si le v domišljiji ustvarja neverjetne reči, zagonetna bitja, katerih je tudi naša zemlja še polna in katerih marsikatera so nam še

popolnoma tuja, druga so se pa šele v najnovejših časih odkrila s pomočjo vede in mikroskopov.

Veliko je upišanje, ki muči učenjake in zvezdogledce v opazovanju lune in družih sosednih zvezd. Telesne oči odkrile so do danes luno le kot kamenit svet, kojega skalnato površje je golo, mrtvo; kojega morje, jezera in reke so izsušene. Ne ve se družih resnic o luni, kot da ima še delavne ognjenike, in da se nezmerni prepadi njeni spremenjajo. Na podlagi teh resnic pa dušne oči sklepajo, da je luna oživljena s podzemskim organizmom in s kreaturami, ki so polubog, poluan-gelj, polučlovek, polužival, ki so še v sorodu z rastlinstvom, ki se borijo med seboj, se zopet združujejo, se morijo in si zopet pomagajo v stiski in potrebi. Vsekako mora biti pa gorostasna razlika med Satelitom na luni in človekom na zemlji, — če je luna sploh obljudena, kar se v teh vrsticah nikakor ne trdi, kakor se trdi neosnovane in nedokazane verske resnice.

Konec.

Globoke sem se oddahnil, ko sem prečital to sicer zanimivo Brunschmid-Kratochwillovo knjižico do konca. A po vsem tem, kar sem prijetnega doživel med svojimi rojaki na Marsu, ni me prav nič mikala družina in prijateljstvo teh "poluživalskih" Satelitov na luni, ki jih tako drastično opisuje Brunschmid-Kratochwill! Tudi svet sam z vsemi svojimi grozotami ni se mi zdel dosti vabljiv, da bi ga počastil s svojim obiskom. Po kratkem preudarku sklenil sem mimo meseca jadrati dalje.

(Dalje pride.)

Vedno pripravljen.

Je stari izrek in le oni, ki popolnoma napredujejo ozir. zmagujejo in ki so v svojem podjetju vedno pripravljeni nesreči gledati v obraz. Oni so največkrat pripravljeno isto odvrniti ali pa vsaj olajšati, in kdorkoli zanemarja navedeni izrek nasproti bližajoči se navarnosti, bo de poginil v boju. Isto lje resnično v vsakem podjetju v življenju. In ako živite veselo, brez vsake misli na bodočnost, brez vsake misli na nevarnost, ki Vas lahko zagrabi ne pripravljenega, — lahko tudi prežete prvi napad bolezni ali na vse zadnje Vas premaga in ugonobi. Zavedna družina vsikdar skrbi za naprej in drži Trinerjevo zdravilno grenko vino pripravljeno v hiši, vedoč, da se veliko grozečih bolezni obvaruje, ako se ga pravilno rabi. Kaj so zguba apetita, pokrit jezik, bled obraz, prehlajenje in neprebavnost vredni? Te in tem jednake stvari velikokrat pridejo in grejo; ali ste pa zagotavljeni, da se vedno tako zgodi? Lahko so tudi napeljitve za nevarno bolezen, in Trinerjevo zdravilno grenko vino jih vedno odžene. Rabite isto v vsakem slučaju, in želodečni nerednosti, neprebavnosti in nečisti ali oslabei krvi.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So Ashland Ave., Chicago, Ill.

Roman "The Jungle", katerega je spisal naš slavn sodrug Upton Sinclair, stane \$1.20, po pošti \$1.35. Naročuje se v našem uredništvu. Vsaki Angleščine več rojak bi moral to knjigo brati, v katerem je razkrinkano hudodelstvo čikaških mesarskih baronov. Kdor jo želi, naj se oglasi pri nas.

SLOVENCEM V POGLED.

Cenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Vam naznanim, da sem Vaša zdravila porabil in tudi v dveh tednih popolnoma ozdravil, da sem, kakor pred boleznijo. Zatoraj se vam lopo zahvaljujem, ker ste me ozdravili že drugič. Leta 1904 od rheumatizma, od katerega me nobeden drugi zdravnik ni mogel ozdraviti. Še enkrat se vam lopo zahvaljujem in vsakemu vas bodem priporočal. Ostajam vam iskreni prijatelj.

Joe Kandara,
Box 6 Seebert, W. Va.

CENIK

knjig, ki se dobivajo v zalogi "Glas Svobode":

Robinson stara izdaja)	60c
Z ognjem in mečem	\$2.50
Zbrani spisi Jos. Jurčiča	6.60c
Mali vitez I, II. in III. del	3.50c
Kralj Matjaš	50c
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	30
Potop	3.20c
Preko morja	40c.
Kapitanova hči	40c
Opatov praporček	35c
Jama nad Dobrušo	20c
Vrtomirov prstan	20c
Eno leto med Indijanci	20c
Erazem Predjamski	20c
May Eri	20c
Tiun Ling	20c
Knez črni Jurij	20c
Strelec	25c
Naselnikova hči	20c
Pod turškim jarmom	20c
Fran baron Trenk	20c
Poslednji Mehikanec	25c
Na preriji	25c
Naseljenci	25c
Stezjosledec	25c
Elizabeta angleška kraljica	20c
V gorskem zakotju	20c
Nesrečnica	30c.
Za kruhom	20c
Spisi Andrejčkovega Jožeta	1.25c
Mlinarjev Janez	40c
Zlata vas	25c
Deteljica	30c
Rodbinska sreča	40c
Krištof Kolumb	40c
Kortonica	30c
Miklova zala	30c
Žrtev razmer	25

Kdor želi imeti eno tih knjig, naj nam poštanim potom pošlje naročnino.

Knjige pošiljamo poštne prosto.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmogni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Cejo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega družega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborno prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedar koli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovc, slivovka, tropinjevec, konjak.